

Sygn. akt IV U 2171/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dorota Radasziewicz
Protokolant:	st. sekr. sądowy Irena Prokopczuk

po rozpoznaniu w dniu 22 czerwca 2017 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy B. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania B. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 20 sierpnia 2015 r. nr (...)

Oddala odwołanie

SSO Dorota Radasziewicz

Sygn. akt: IV U 2171/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 20 sierpnia 2015 r., znak: (...) odmówił B. L. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres, to jest po dniu 30 czerwca 2015 r.

Od powyższej decyzji ubezpieczona złożyła odwołanie, wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do wnioskowanego świadczenia. W uzasadnieniu pełnomocnik skarżącej nie zgodził z oceną jej stanu zdrowia dokonaną przez organ rentowy, wskazując przy tym na naruszenie przez ZUS przepisów k.p.a. oraz art. 102 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wniósł także o przesłuchanie świadków na okoliczność, że wnioskodawczyni jest częściowo niezdolna do pracy oraz o dopuszczenie dowodu z opinii lekarzy biegłych, przede wszystkim z zakresu neurologii i psychiatrii. Wskazał, że skarżąca cierpi na stwardnienie rozsiane, a choroba ma charakter postępujący. Ponadto, przeszła operację kręgosłupa oraz ma problemy natury psychiatrycznej i okulistycznej.

Pełnomocnik skarżącej w uzupełnieniu odwołania, w załączeniu do pisma procesowego z dnia 25 września 2015 r., przedłożył dodatkową dokumentację medyczną B. L. (k – 11-33 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu swego stanowiska wywodził, że skoro orzeczeniem lekarza orzecznika oraz komisji lekarskiej ZUS ubezpieczona została uznana za osobę zdolną do pracy, to świadczenie rentowe jej nie przysługuje. Tym samym odwołanie ubezpieczonej nie może zostać uwzględnione.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Wnioskodawczyni B. L., ur. dnia (...), w ostatnim okresie ubezpieczenia, to jest do dnia 30 czerwca 2015 r. była uprawniona z ZUS do okresowej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Wówczas to na podstawie orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 11 czerwca 2012 r. skarżąca po rozpoznaniu stwardnienia rozsianego (SM) została uznana za częściowo niezdolną do pracy, okresowo do dnia 30 czerwca 2015 r.

Wniosek o przedłużenie prawa do świadczenia odwołująca złożyła w dniu 29 maja 2015 r. Po poddaniu się procedurze orzeczniczo-lekarskiej przed organem rentowym (w tym opinii lekarza konsultanta z zakresu neurologii), po stwierdzeniu stwardnienia rozsianego, B. L. orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS z dnia 11 kwietnia 2015 r. została uznana za osobę zdolną do pracy. Biorąc powyższe za podstawę, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. w dniu 18 sierpnia 2015 r. wydał zaskarżoną decyzję.

W ostatnim okresie aktywności zawodowej odwołująca, posiadająca wykształcenie zasadnicze zawodowe w zawodzie krawcowej, wykonywała zatrudnienie na stanowisku prasowacza.

(dowód: dokumenty w aktach ZUS).

Okolicznością istotną dla rozstrzygnięcia sprawy była ocena stanu zdrowia odwołującej i ustalenie, czy jest osobą niezdolną do pracy nadal po dniu 30 czerwca 2015 r.

Wymagało to wiadomości specjalnych. W celu wyjaśnienia stanu zdrowia wnioskodawczyni i ustalenia podstawy faktycznej rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy zgromadził dokumentację medyczną skarżącej i przeprowadził dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych z dziedziny: neurologii, psychiatrii i medycyny pracy – specjalistów z zakresu dolegliwości, które zgłaszała ubezpieczona oraz wskazanych w zaświadczeniach o jej stanie zdrowia.

Powołany biegły lekarz psychiatra w opinii z dnia 4 stycznia 2015 r., po rozpoznaniu u skarżącej zaburzeń depresyjno-lękowych mieszanych ocenił, że z punktu widzenia dolegliwości natury psychiatrycznej nie jest ona niezdolna do pracy. W uzasadnieniu stanowiska wskazał, że wnioskodawczyni w badaniu przedmiotowym ujawniła zaburzenia psychiczne, które rozwijają się w reakcji na trudności życiowe (postępująca choroba, kłopoty w życiu rodzinnym). Objawami jej są między innymi zaburzenia koncentracji uwagi, napięcie emocjonalne, zaburzenia snu. Wyjaśnił, że nasilenie tych objawów chorobowych po dniu 30 czerwca 2015 r. nie osiągnęło jednak poziomu, który przesądzałby o uznaniu jej za osobę niezdolną do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. Zdaniem tego biegłego odwołująca jest zdolna do zarabkowania po dniu 30 czerwca 2015 r.

(dowód: opinia biegłego psychiatry- k- 38 akt sprawy.)

Biegły lekarz neurolog w opinii z dnia 18 grudnia 2015 r., po stwierdzeniu u odwołującej: przebytej operacji PLDD L3-L4,L4-L5 w 2013 r., stwardnienia rozsianego (2002 r.), niedowładu połowiczego lewostronnego o niewielkim nasileniu oraz choroby zwyrodnieniowo-dyskopatycznej kręgosłupa z zespołem bólowym, orzekł, że B. L. jest zdolna do pracy. Wyjaśnił, że skarżąca z powodzeniem uczestniczy w programie leczenia immunomodulacyjnego SM, który redukuje liczbę rzutów oraz opóźnia postęp niepełnosprawności. W efekcie, po kilkunastu latach tej choroby – deficyt neurologiczny u skarżącej jest niewielki. Ponadto, przebyta operacja dyskopatii przyniosła zmniejszenie dolegliwości

bólowych i brak jest istotnego ograniczenia funkcji narządu ruchu. W konsekwencji wnioskodawczyni jest zdolna do pracy.

(dowód: opinia biegłego neurologa- k- 52 akt sprawy.)

W załączeniu do pisma procesowego z dnia 6 czerwca 2016 r. pełnomocnik odwołującej przedłożył kolejne dowody leczenia (k – 65 akt sprawy) oraz zgłosił zastrzeżenia do sporządzonych opinii i wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłego lekarza neurologa i psychiatry.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii uzupełniających orzekających w sprawie biegłych o wymienionych specjalnościach.

Biegły psychiatra w opinii uzupełniającej z dnia 6 lipca 2016 r., po zapoznaniu się z przedłożoną dokumentacją medyczną odniósł się do zarzutów pełnomocnika odwołującej wskazując, że zaburzenia snu wywołujące osłabienie koncentracji uwagi oraz zmęczenie – nie powodują niezdolności do pracy. Z kolei w przypadku występowania bardzo nasilonych objawów ubocznych działania przyjmowanego leku, zawsze możliwa jest jego zmiana. Biegły zwrócił też uwagę, że czynności, które wykonuje odwołująca w ramach swojej pracy (praca w pozycji stojącej, przyciąganie ciężkich żelazek, praca przy parze wymagająca znacznej ruchliwości kończyn górnych i dokładności) – nie nasila objawów lękowo-depresyjnych, i odwrotnie - wymienione zaburzenie nie wpływa na zdolność do pracy w powyższych warunkach.

Biegły lekarz neurolog w opinii uzupełniającej z dnia 15 sierpnia 2016 r., podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko o uznaniu odwołującej za zdolną do pracy. Lekarz argumentował, że wnioskodawczyni dzięki zastosowanemu leczeniu SM ma niewielki deficyt neurologiczny w postaci śladowego niedowładu lewych kończyn oraz osłabienie czucia dotyku na lewej stronie ciała. Nie posiada objawów mózdkowych, pniowych, które zaburzają funkcje narządu ruchu. Wnioskodawczyni może więc pracować w wyuczonym zawodzie krawcowej oraz na stanowisku prasowacza, którą obecnie wykonuje.

(dowód: opinia uzupełniająca biegłego psychiatry - k – 69 akt sprawy i opinia uzupełniająca biegłego neurologa – k – 77 akt sprawy.)

Pełnomocnik wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 27 października 2016 r. ponownie zgłosił zastrzeżenia do wydanych opinii i wniósł o powołanie nowych lekarzy biegłych o tych specjalnościach.

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii nowego zespołu lekarzy biegłych z zakresu: neurologii i medycyny pracy oraz psychiatrii.

Powołany w sprawie nowy biegły lekarz psychiatra w szczególowej opinii z dnia 20 stycznia 2017 r., po stwierdzeniu u ubezpieczonej objawów nerwicowych o obrazie depresyjno-lękowym, orzekł, że B. L. nie jest niezdolna do pracy z powodów psychiatrycznych. Lekarz podzielił w tym względzie opinie wydane w sprawie przez poprzedniego biegłego psychiatrę. Wskazał, że rozpoznane u odwołującej zaburzenia - mają charakter czynnościowych i odwracalnych. Podkreślił, że zastosowane u skarżącej leczenie psychiatryczne spowodowało redukcję dolegliwości z zakresu stanu zdrowia psychicznego. Dodał, że wynik ten byłby korzystniejszy, gdyby skarżąca prowadziła równoległe prace psychoterapeutyczną.

(dowód: opinia biegłego psychiatry – k –97-100 akt sprawy.)

Nowy biegły lekarz neurolog oraz biegły specjalista z zakresu medycyny pracy w obszernej opinii z dnia 27 marca 2017 r. (data wpływu do Sądu), po stwierdzeniu u badanej: stwardnienia rozsianego, choroby zwyrodnieniowo-dyskopatycznej kręgosłupa z zespołem bólowym, przebytej operacji PLDD L3/L4 i L4/L5 w 2013 r., niedowidzenia OP, objawów nerwicowych w obrazie depresyjno-lękowym ocenili, że ubezpieczona jest zdolna do pracy. Biegli w uzasadnieniu stanowiska wyjaśnili, że dzieląc opinie biegłego lekarza neurologa z dnia 18 grudnia 2015 r. i 15 sierpnia 2016 r., który zaopiniował, że występujący u skarżącej niewielki deficyt lewostronny nie ogranicza jej

zdolności do pracy w zawodzie krawcowej. Zgodzili się także z opiniami biegłego lekarza z dziedziny psychiatrii, który w obu sporządzonych opiniach z dnia 4 stycznia 2015 r. i 6 lipca 2016 r., po rozpoznaniu zaburzeń depresyjno-lękowych mieszanych ocenił, że B. L. jest zdolna do pracy. Podobnie, biegli poparli stanowisko nowego biegłego lekarza psychiatrii z dnia 20 stycznia 2017 r., który orzekł, że stwierdzone schorzenie natury psychiatrycznej ma charakter czynnościowy, odwracalny, a wdrożone leczenie okazało się skuteczne i spowodowało redukcję dolegliwości i poprawiło stan zdrowia psychicznego odwołującej. W podsumowaniu stwierdzili, że zdiagnozowane schorzenia i aktualny ich stopień zaawansowania nie powodują obecnie u wnioskodawczynie niezdolności do pracy. Dodali, że badana od 26 listopada 2007 r. ma wskazaną pracę w warunkach pracy chronionej na stałe.

(dowód: opinia zespołu biegłych z zakresu neurologii i medycyny pracy – k – 128-134 akt sprawy.)

Pełnomocnik wnioskodawczynie nie zgodził z powyższymi opiniami biegłych i w piśmie procesowym z dnia 29 kwietnia 2017 r. wniósł o dopuszczenie dowodu z ustnej opinii uzupełniającej. Wskazywał, że wydane opinie są niejasne i niepełne.

(stanowisko pełnomocnika skarżącej – k – 157 akt sprawy.)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej nie zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U.2016.887, ze zm.), renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b), pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a), pkt 10 lit. a), pkt 11-12, 13 lit. a), pkt 14 lit. a) i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a), pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Przy czym, w myśl art. 12 ust. 1-3 ustawy, niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, to znaczy :

- całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy (ust. 2),
- częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (ust. 3).

Zgodnie z art. 102 ust. 1 cyt. ustawy, prawo do świadczenia uzależnione od okresowej niezdolności do pracy ustaje z upływem okresu, na jaki to świadczenie przyznano.

Ponadto, w myśl art. 61 ustawy, prawo do renty, które ustało z powodu ustąpienia niezdolności do pracy, podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się niezdolny do pracy.

Decydujące znaczenie dla rozważenia zasadności złożonego odwołania miało ustalenie, czy B. L. jest osobą niezdolną do pracy nadal po dniu 30 czerwca 2015 r. Zważywszy, że do rozstrzygnięcia powyższej kwestii potrzebna była wiedza specjalna, Sąd Okręgowy powołał lekarzy biegłych z zakresu: neurologii, psychiatrii i medycyny pracy.

Dominujący charakter dolegliwości wnioskodawczynie związany był przede wszystkim ze schorzeniem neurologicznym w postaci stwardnienia rozsianego (SM), choroby zwyrodnieniowo-dyskopatycznej kręgosłupa z zespołem bólowym

oraz zaburzeniami w sferze zdrowia psychicznego, dlatego kluczowe znaczenie w sprawie miały opinie sporządzone przez biegłych o tych specjalnościach.

W ocenie Sądu Okręgowego, w świetle zgłaszanych zastrzeżeń przez pełnomocnika wnioskodawczynie do wydawanych w sprawie opinii, brak było podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania prawa do wnioskowanego świadczenia rentowego.

Stan zdrowia odwołującej w kontekście rozpoznanych schorzeń był trzykrotnie opiniowany przez biegłych specjalistów neurologów, trzykrotnie przez lekarzy psychiatrów oraz biegłego z zakresu medycyny pracy.

Powołani w sprawie wszyscy lekarze biegli jednomyślnie zaopiniowali, że B. L. jest zdolna do pracy. W przekonaniu biegłych, obecny stopień zaawansowania schorzeń neurologicznych odwołującej, podobnie jak stan zdrowia psychicznego, nie powodują niezdolności do pracy.

Sąd Okręgowy przyjął wskazane wyżej opinie za miarodajne dowody w sprawie. Opinie tych biegłych są rzeczowe i tworzą spójną oraz logiczną całość dającą pełny obraz stanu zdrowia wnioskodawczynie, a tym samym oceny jej niezdolności do pracy. Powyższe opinie zostały sformułowane po przeanalizowaniu dokumentacji medycznej, zgłaszanych zastrzeżeń pełnomocnika wnioskodawczynie oraz po zapoznaniu się z pozostałymi opiniami biegłych w sprawie. Sporządzający opinie biegli w ocenie Sądu dokonali starannego i wszechstronnego rozpoznania, a wydane orzeczenia należycie uzasadnili.

W ocenie Sądu Okręgowego wymienione dowody zasługiwały na uwzględnienie. Autorzy opinii w przekonaniu Sądu legitymują się wysoką wiedzą medyczną, doświadczeniem zawodowym oraz znajomością zasad orzeczniczych. Biegli mieli na uwadze wiek ubezpieczonej, wykształcenie, wykonywaną ostatnio pracę, wyniki jej badań przeprowadzonych w minionym okresie, dokumentację dotyczącą dotychczasowego leczenia oraz stan zdrowia stwierdzony na podstawie badań przeprowadzonych bezpośrednio przed wydaniem opinii.

Sąd Okręgowy w pełni podzielił zawarte w opinii wnioski, są one bowiem przekonujące i obejmują pełną ocenę stanu zdrowia wnioskodawczynie w zakresie zdiagnozowanych u niej schorzeń – przede wszystkim natury neurologicznej i psychiatrycznej. Podkreślenia wymaga, że skarżąca dotychczas przez okres 3 lat, to jest do czerwca 2015 r. pobierała okresową rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy z powodu objawów nowego rzutu choroby w przebiegu SM.

Obecnie, w świetle opinii lekarzy biegłych, deficyt neurologiczny w związku z prowadzonym leczeniem immunomodulacyjnym jest niewielki i nie powoduje u wnioskodawczynie niezdolności do pracy po dniu 30 czerwca 2015 r., podobnie jak zaburzenia w sferze zdrowia psychicznego.

Sąd Okręgowy nie uwzględnił wniosku pełnomocnika skarżącej o przesłuchanie świadka. Zdaniem Sądu ocena stanu zdrowia ubezpieczonej w kontekście wykonywanej przez nią pracy i ustalania uprawnień rentowych wymagała wiadomości specjalnych – medycznych, którymi dysponowali lekarze biegli powołani w niniejszej sprawie. Opinia świadka w tym zakresie nie może więc być w żadnej mierze miarodajna.

Nie było również przesłanek do dalszego prowadzenia postępowania i uwzględnienia wniosku pełnomocnika wnioskodawczynie zgłoszonego w piśmie z dnia 29 kwietnia 2017 r. o przeprowadzenie dowodu z ustnej opinii uzupełniającej lekarzy biegłych, gdyż stan zdrowia odwołującej został dostatecznie wyjaśniony. Wszyscy lekarze biegli zgodnie bowiem orzekli, że B. L. jest zdolna do pracy.

Tym samym odwołująca nie spełniła przesłanki koniecznej do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, określonej przepisem art. 57 ust. 1 pkt 1 i art. 12 w związku z art. 102 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Kierując się powyższym, Sąd Okręgowy w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w wyroku.

/-/ SSO Dorota Radaszkiewicz